

Sesijas dokuments

B8-1356/2015

9.12.2015

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts, noslēdzot debates par Komisijas priekšsēdētāja vietnieces/
Savienības augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos
paziņojumu,

saskaņā ar Reglamenta 123. panta 2. punktu

par stāvokli Burundi
(2015/2973(RSP))

*Lola Sánchez Caldentey, Marie-Christine Vergiat, Eleonora Forenza,
Barbara Spinelli, Patrick Le Hyaric, Matt Carthy, Martina Anderson, Lynn
Boylan, Liadh Ní Riada, Malin Björk, Jiří Maštálka, Estefanía Torres
Martínez, Xabier Benito Ziluaga, Miguel Urbán Crespo, Tania González
Peñas, Kateřina Konečná*
GUE/NGL grupas vārdā

**Eiropas Parlamenta rezolūcija par stāvokli Burundi
(2015/2973(RSP))**

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā pārskatīto Kotonū nolīgumu un tajā iekļauto demokrātijas un cilvēktiesību klauzulu,
 - ņemot vērā 2000. gada 28. augusta Aružas Miera un samierināšanās nolīgumu par Burundi,
 - ņemot vērā Burundi konstitūciju un jo īpaši tās 96. pantu,
 - ņemot vērā Āfrikas Demokrātijas, vēlēšanu un pārvaldības hartu (*ACDEG*),
 - ņemot vērā Āfrikas Cilvēktiesību un tautu tiesību hartu,
 - ņemot vērā ANO ģenerāļsekretāra vietnieka *Jan Eliasson*, Āfrikas Savienības priekšsēdētājas *Nkosazana Dlamini-Zuma* un Komisijas priekšsēdētāja vietnieces/ Savienības augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos (*PV/AP*) *Federica Mogherini* 2015. gada 12. novembra kopīgo paziņojumu par Burundi,
 - ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu,
 - ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju,
 - ņemot vērā 1948. gada Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
 - ņemot vērā 1951. gada Ženēvas konvenciju un tās papildprotokolu,
 - ņemot vērā Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas (*FAO*) un ANO Bērnu fonda (*UNICEF*) misijas ziņojumus un prioritāros darbības virzienus Burundi, jo īpaši bada un uztura nepietiekamības apkarošanas jomā,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 26. oktobra Direktīvu 2005/60/EK par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un teroristu finansēšanai¹,
 - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 208. pantā ietverto principu par politikas saskaņotību attīstības jomā,
 - ņemot vērā Reglamenta 123. panta 2. punktu,
- A. tā kā Burundi ir viena no vismazāk attīstītākajām valstīm pasaulē; tā kā aptuveni puse (45 %) no tās 10,6 miljoniem iedzīvotāju ir 15 gadus veci vai jaunāki (bērni, kas jaunāki

¹ OV L 309, 25.11.2005., 15. lpp.

par 5 gadiem, veido 19,9 % no iedzīvotāju skaita); tā kā laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam Burundi noslīdēja par divām vietām (no 178. uz 180. vietu) ANO Attīstības programmas (UNDP) tautas attīstības indeksā; tā kā četri no katriem pieciem Burundi iedzīvotājiem iztiek ar USD 1,25 dienā un tā kā 66,9 % iedzīvotāju dzīvo zem nabadzības sliekšņa;

- B. tā kā saskaņā ar 2006. gadā noslēgto miera nolīgumu tika izbeigts 13 gadus ilgušais konflikts, kurā gāja bojā vismaz 300 000 cilvēku;
- C. tā kā galvenais politiskais notikums, kas norisinājās laikposmā no 2013. līdz 2015. gadam, bija 2015. gada 21. jūlijā notikušās prezidenta vēlēšanas, kurās uz trešo pilnvaru laiku tika ievēlēts prezidents *Pierre Nkurunziza*; tā kā tas uzskatāms par Arušas nolīgumu pārkāpumu, jo tajos teikts, ka republikas prezidentu „ievēlē uz piecu gadu termiņu, ko var atjaunot vienu reizi” un ka „neviens nedrīkst ieņemt prezidenta amatu ilgāk par diviem termiņiem” (7. panta 3.punkts); tā kā opozīcijas partijas tiek apspiestas arvien vairāk; tā kā minētā iemesla dēļ Āfrikas Savienība (ĀS) atteicās nosūtīt vēlēšanu novērotājus, ES atlika vēlēšanu novērošanas misiju Burundi un Burundi opozīcija izlēma boikotēt vēlēšanas;
- D. tā kā prezidenta *P. Nkurunziza* kandidēšana uz trešo pilnvaru termiņu un viņa atkārtotā ievēlēšana par prezidentu 2015. gada 21. jūlijā valstī izraisīja tik dziļu politisku krīzi, kāda nebija pieredzēta kopš pilsoņu kara beigām; tā kā saskaņā ar ANO sniegto informāciju kopš 2015. gada aprīļa vismaz 250 cilvēku ir tikuši nogalināti, tūkstošiem ievainoti un vairāk nekā 200 000 pārvietoti;
- E. tā kā saskaņā ar Augstā cilvēktiesību komisāra biroja (*OHCHR*) un citu cilvēktiesību organizāciju sniegto informāciju gan pirms, gan pēc vēlēšanām valstī ir notikuši politiski motivēti cilvēktiesību pārkāpumi, ļaunprātīgi cilvēktiesību aizskārumi un vardarbības akti, kas vērsti pret opozīcijas aktīvistiem, NVO, cilvēktiesību aizstāvjiem un jo īpaši žurnālistiem; tā kā ir plaši izplatīts uzskats, ka ne visiem, bet tomēr lielākajai daļai šo pārkāpumu ir saistība ar valsts iestādēm; tā kā Burundi valdībai ir jāuzņemas primārā atbildība par stabilitātes nodrošināšanu Burundi un Burundi iedzīvotāju aizsardzību, ņemot vērā tiesiskumu, cilvēktiesības un starptautiskās humanitārās tiesības;
- F. tā kā Ugandas prezidents *Yoweri Museveni* Austrumāfrikas valstu kopienas (*EAC*) vārdā ir uzņēmis vidutāja pienākumus, lai veicinātu Burundi iekšējo dialogu un lai rastu vienprātīgu un miermīlīgu risinājumu Burundi krīzei, un viņu pilnībā atbalsta ĀS, ES un ANO,
 - 1. pauž dziļas bažas par stāvokli Burundi un uzsver, ka postošas sekas var skart visu reģionu; prasa ievērot Paktu par drošību, stabilitāti un attīstību Lielo ezeru reģionā un Protokolu par neuzbrukšanu un savstarpēju aizsardzību Lielo ezeru reģionā;
 - 2. nosoda nesenos vardarbīgos uzbrukumus un arvien biežākos cilvēktiesību pārkāpumus un aizskārumu gadījumus, tostarp slepkavības, ārpusstiesas nonāvēšanu, personu fiziskās integritātes pārkāpumus, spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu un/vai pazemojošu izturēšanos, patvaļīgus arestus un nelikumīgu aizturēšanu, un vārda un preses brīvības pārkāpumus, kā arī nesodāmības izplatību;

3. prasa nekavējoties izbeigt vardarbību, cilvēktiesību pārkāpumus un pilsoniskās sabiedrības un oponentu politisku iebaidīšanu un nekavējoties atbrūnot visus ar politiskajām partijām saistītos bruņotos grupējumus, stingri ievērojot starptautiskās tiesības un cilvēktiesības;
4. jo īpaši pauž nožēlu par to, ka bruņotajos grupējumos, kas darbojas Burundi, ir iesaistījušies daudzi jaunieši, un tādēļ aicina starptautisko sabiedrību veltīt īpašu uzmanību viņu reintegrācijas atbalstam un veicināt šo jauniešu līdzdalību miermīlīgos politiskos procesos;
5. pieprasa, lai visas puses Burundi atturētos no jebkādām darbībām, kas varētu apdraudēt mieru un drošību šajā valstī; stingri nosoda visus publiskos paziņojumus, kas musina uz vardarbību vai naidu pret dažādām Burundi sabiedrības grupām un kas varētu saasināt pašreizējo spriedzi, un aicina visas puses atturēties no šādiem paziņojumiem;
6. mudina visas konfliktā iesaistītās puses radīt nepieciešamos nosacījumus, lai atjaunotu uzticēšanos un veicinātu nacionālo vienotību, un prasa nekavējoties atsākt iekļaujošu un pārredzamu valsts līmeņa dialogu, piedaloties valdības, opozīcijas partiju un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem;
7. uzsver, ka šādam dialogam, kura mērķis ir ilgstoša miera, drošības un stabilitātes panākšana un demokrātijas un tiesiskuma atjaunošana Burundi iedzīvotāju interesēs, būtu jāpamatojas uz Arušas nolīgumu un Burundi konstitūciju;
8. pauž dziļas bažas par upuru skaitu un nopietniem cilvēktiesību pārkāpumu gadījumiem, par kuriem ziņots kopš krīzes sākuma; mudina Burundi iestādes rūpīgi un nekavējoties izmeklēt šo noziegumu apstākļus un motīvus un nodrošināt vainīgo saukšanu pie atbildības; atgādina, ka tie, kuri ir vainīgi par cilvēktiesību pārkāpumiem vai nopietniem aizskārumiem, nedrīkst palikt nesodīti;
9. pauž dziļas bažas par vispārējo ekonomisko un sociālo stāvokli, kādā atrodas Burundi iedzīvotāji un jo īpaši bēgļi un pārvietotās personas, kuru skaits turpinās palielināties, ņemot vērā drošības problēmas valstī un spriedzi kaimiņvalstīs; atkārtoti pauž atbalstu gan visām humānās palīdzības organizācijām, kas darbojas uz vietas, gan uzņēmējām kaimiņvalstīm; aicina starptautisko sabiedrību un humānās palīdzības organizācijas turpināt sniegt palīdzību visiem tiem cilvēkiem, kuri konflikta dēļ tagad kļuvuši par bēgļiem un pārvietotām personām; atzinīgi vērtē ES apņemšanos palielināt finansiālo atbalstu un humāno palīdzību, lai apmierinātu iedzīvotāju steidzamākās vajadzības;
10. prasa pārskatīt likumprojektu par NVO, saskaņojot to ar starptautiskiem standartiem un Burundi saistībām, un nodrošināt garantijas, ka tiks ievērotas tiesības piedalīties miermīlīgās demonstrācijās un ka valsts drošības un aizsardzības spēki izmantos samērīgu spēku; prasa atcelt Dekrētu Nr. 530/1597, kas paredz uz laiku pārtraukt desmit cilvēktiesību organizāciju darbību, un nekavējoties atcelt minēto organizāciju bankas kontu iesaldēšanu, nodrošinot tām iespēju brīvi īstenot savu darbību; nosoda gadījumu, kas saistīts ar *Pierre Claver Mbonimpa* (cilvēktiesību aktīvistu, kuru 2014. gadā arestēja par to, ka viņš puda kritiku par jauno burundiešu apbruņošanu un nosūtīšanu uz militāro apmācību Kongo Demokrātiskajā Republikā), kuru sašāva un smagi ievainoja 2015. gada 3. augustā Bužumburā un kura dēlu un znotu nogalināja 2015. gada oktobrī;

11. uzskata, ka pašreizējo krīzi var atrisināt tikai ar politiska dialoga palīdzību valsts un reģionālā līmenī un to nekādā gadījumā nedrīkstētu izmantot kā ieganstu jaunai militārai intervencei reģionā; norāda, ka saskaņā ar Kotonū nolīguma 96. pantu ES ir pieprasījusi sākt konsultācijas, lai izmeklētu nolīguma būtisku elementu, jo īpaši cilvēktiesību, demokrātijas principu un tiesiskuma, neievērošanu un ka minētās konsultācijas sāksies 2015. gada 8. decembrī;
12. mudina Starptautisko Krimināltiesu (*ICC*) un starptautiskās cilvēktiesību organizācijas turpināt cieši uzraudzīt situāciju, lai vāktu liecības un attiecīgos pierādījumus;
13. jo īpaši pauž bažas par *LGBTI* cilvēku ārkārtīgi augsto diskriminācijas līmeni un kriminālsodīšanu; atkārtoti norāda, ka seksuālā orientācija un dzimumidentitāte ir jautājumi, kas attiecas uz starptautiskajās cilvēktiesībās noteiktajām indivīda tiesībām uz vārda brīvību un privāto dzīvi — šajās tiesībās ir noteikts, ka ir jāievēro līdztiesības un nediskriminācijas principi un jāgarantē vārda brīvība; tādēļ aicina Burundi Nacionālo asambleju un valdību atcelt kriminālkodeksa pantus, kuri diskriminē *LGBTI* personas;
14. prasa ES un tās dalībvalstīm rast līdzekļus, kas nepieciešami, lai atrisinātu humanitāro krīzi Lielo ezeru reģionā, cieši sadarboties ar ANO struktūrām un, ievērojot starptautiski saskaņotus efektivitātes principus, palielināt oficiālo attīstības palīdzību (OAP), lai risinātu pamatproblēmas, kas izraisa nelīdztiesību, nabadzību un regulāru pārtikas nepietiekamību, un lai sasniegtu apstiprinātos ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM);
15. uzskata, ka vienīgais veids, kā var atrisināt Burundi problēmas, ir piešķirt visiem iedzīvotājiem vienādas tiesības, nokārtot strīdus, kas saistīti ar auglīgās lauksaimniecības zemes kontroli, kā arī ar bezdarbu un nabadzību, apkarot korupciju, nabadzību, ekonomisko nevienlīdzību un diskrimināciju, nodrošināt atbildīgu uzņēmējdarbību un atbildību vides un sociālajiem standartiem un cilvēktiesībām un veicināt sociālās, politiskās un ekonomiskās reformas, lai izveidotu brīvu, demokrātisku un stabilu valsti, kurā iespējams uzlabot cilvēka cieņu;
16. uzskata, ka iedzīvotājiem liegtā pieeja valsts dabas resursiem, arvien pieaugošā ienākumu nevienlīdzība, bezdarba līmeņa paaugstināšanās, sociālo apstākļu pasliktināšanās un grimšana nabadzībā ir šķēršļi, kas liedz panākt stabilitāti, un tuvākajā nākotnē to novēršanai būtu jākļūst par absolūtu prioritāti;
17. prasa ES un tās dalībvalstīm visās darbībās ar Burundi efektīvi ievērot principu par politikas saskaņotību attīstības jomā, lai nodrošinātu, ka tās ir pareizi pielāgotas un neierobežo nabadzības samazināšanas mērķu un IAM sasniegšanu;
18. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei/ Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, ĀKK un ES Ministru padomei, Austrumāfrikas valstu kopienai un tās dalībvalstu valdībām, Āfrikas Savienības iestādēm un ANO ģenerālsēkretāram.